

anmeldelser

«Legekunst i praksis» *Godt og nærende for hele allmennlegen*

Fire av landets tydeligste allmennleger har laget en bok hvor man som leser får lov til å være lærling hos mestrene. I passende doser får en nyttig kunnskap og erfaring fra den ene etter den andre. Noen ganger er en lærling hos to av mestrene på en gang. Det blir ekstra spennende. Av og til kan en kjenne seg mer som en pasient hos en erfaren lege, for rådene er av en art som innbyr til egen refleksjon og egne konklusjoner, til hjelp med egen helse.

Kirsti Malterud er sjefskokken på det vestlandske gourmetkjøkken for allmennmedisinske go'biters. Filosoferende John Nessa, distriktslegen Per Stensland og alle steds nærværende Janecke Thesen er med i kokkelauget. Det vi får innta er ikke banalt enkelt, ikke juks og lettvintheter, og heller ikke overdrevent vanskelig og problematiserende. Det er tvert imot en klar rød tråd gjennom hele boken at man kan mestre det meste, bare man får tenkt seg om. Mestrer man en utfordrende oppgave oppstår arbeidsglede! Godt å ha.

Boken byr på mange kloke tanker en kan ta til seg, som føde for allmennlegelivet. Nyttig helt konkret i jobben og viktig for fagforståelsen. Det er legekunst vi bedriver, og vi er både kunstnere og omtrent halvparten av kunstmaterialet vi skal lage noe av. Vi er selv vårt viktigste verk-tøy.

Kollegene skriver selv følgende oppsummering:

Den gode samtalen er både et mål og et virkemiddel for at legen og pasienten sammen kan forstå mer og skape flere handlingsalternativer om helse og sykdom, liv og død. Legen trenger å til-eigne seg strategier for livslang læring som styrker selvforstå-elsen og utvikler respekten for pasientene. Refleksjon og ettertanker er sentrale elementer for dette. Forfatterne gir lese-ren innsikt i strategier og håndgrep som de har utviklet gjennom egen erfaring og forskning. Dette er en praktisk og kunnskapsbasert fagbok som skal gi deg inspirasjon til å gjøre noe av det samme – på din egen måte.

Temaet legekunst rommer mye og favner bredt. Det evner også boka, i en stringent form som hindrer at det sklir ut i «bare prat». Hvert kapittel er på overkommelige åtte til ti små A5 sider. Forfatterne har klart å holde rammene og fått med kun det viktigste under hver overskrift, uten at fortel-linger, flyt og sammenheng er blitt borte. Et konkret og godt eksempel på analogien «konsultasjonen», som også bør ha klare rammer. Malterud skriver følgende i kapittelet

Må legen alltid ha det så travelt?: «Tidsknapphet er altså all-mennpraktikerens styrke, særpreg og utfordring, og god tidsbruk i allmennpraksis er en klinisk ferdighet som kan læres.» Hun mener det er gøy å bli god i fornuftig tidsbruk! Boken blir et bevis på at hun kan nettopp det.

Hvert kapittel avsluttes med noen konkrete *Utfordringer og Tips*, samt referanser under *Les mer*. Sammen med ett svart hvitt fotografi per kapittel, hjelper den gjennomførte lay-outen boka i å bli lett tilgjengelig for selv den mest travle leser. Bildene er norske, ujalet og skaper gjenkjennelse, hentet fra prosjektet «Bilder fra klinisk praksis» ved foto-graf Rune Eraker og allmennlege Torgeir Gilje Lid.

Om formen gir praktiske, gode rammer, så evner sammen-setningen av kapitler å friste til videre lesing, nesten som en 22 retters lang meny. Etter en intro-kapittel *Legekunst i prak-sis – en praktisk innføring i det som ikke er så lett*, går vi rett vi-dere til *Skrikende småbarn*. Da er vi virkelig på kontoret. Og midt i hoste, snørr og barnehyl finner Stensland det vik-tig å bygge opp med litt filosofi og betraktninger om moral. Etter konkrete kasuistikker og tips, blir kapittel nr 3 om Konsultasjonsmodeller akkurat det vi hadde fått skjerpet appetitten på. Deretter tilbake til *B-preparater*, *Når pasienten ikke er som oss*, *Subjektive symptomer uten objektive funn* og *Let etter det gjenkjennelige – alvorlige psykiske lidelser*. Dette er virkelig føden vi trenger. Og appetitten kommer mens vi spiser. Frister ikke *Pasienten du ikke liker*, eller *Å få ting unna?*

Blir man mett, kan boken godt ligge litt til. Dette er ingre-dienser som holder seg. De er av topp kvalitet. De fire for-fatterne er både fastleger og forskere, med solide akade-miske verktøy og store allmennlegenettverk, som rekker langt både innenlands og utenlands. NSAMs forfatterpris for boken fikk de også, for ett år siden.

Skal man finne svakheter, så vil jeg nevne at vestlandskjøkke-net ennå ikke har fått akuttmedisindimensjonen riktig opp på menykartet, heller ikke teamdeltager-funksjonen vi har i alle våre samarbeidssituasjoner. Det er allmennlegekunst med litt andre forutsetninger. Jeg tviler dog ikke på at det kommer med om noen år, vet at kokkene kan mye om dette også.

Helen Brandstorp